

**Bruxelles, 14. listopada 2026.
(OR. en)**

14478/26

**POLCOM 373
COMER 149
FDI 48
COMPET 1203
IND 616**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	14. listopada 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. preth. dok.:	13990/25 + ADD 1
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 529 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU Šesto godišnje izvješće o provjeri izravnih stranih ulaganja u Uniji

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 529 final.

Priloženo: COM(2026) 529 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.10.2026.
COM(2026) 529 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Šesto godišnje izvješće o provjeri izravnih stranih ulaganja u Uniji

{SWD(2026) 290 final}

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Šesto godišnje izvješće o provjeri izravnih stranih ulaganja u Uniji

UVOD

Ovo je šesto godišnje izvješće Europske komisije o primjeni Uredbe EU-a o provjeri izravnih stranih ulaganja („Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja” ili „Uredba”).

Odnosi se na 2025. i daje transparentan pregled funkcioniranja provjere izravnih stranih ulaganja u EU-u i razvoja nacionalnih mehanizama za provjeru. Doprinosi izvršavanju odgovornosti EU-a u području u kojem, s obzirom na sigurnosne interese, transparentnost na razini pojedinačnih transakcija nije ni moguća ni primjerena.

Temelji se na izvješćima 27 država članica i službenim statistikama, a sastoji se od četiri poglavlja:

- 1. poglavlja o kretanjima i iznosima izravnih stranih ulaganja u EU-u,
- 2. poglavlja o zakonskim promjenama u državama članicama,
- 3. poglavlja o aktivnostima provjere izravnih stranih ulaganja u državama članicama,
- 4. poglavlja o EU-ovu mehanizmu za suradnju na provjeri izravnih stranih ulaganja.

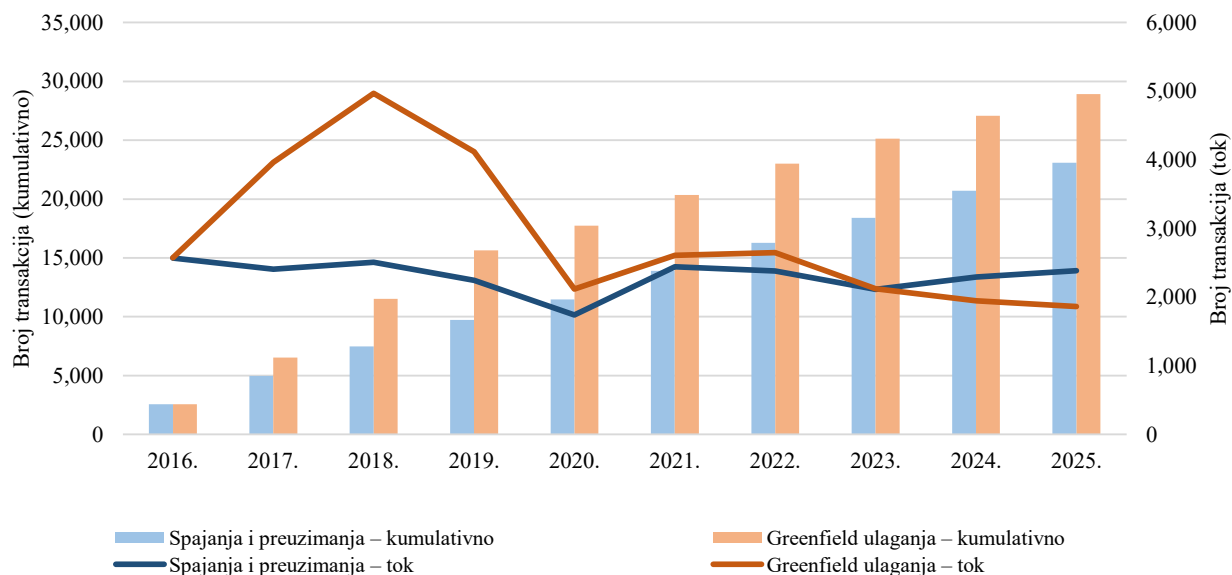
Ovo godišnje izvješće doprinosi transparentnosti pregledom trendova, promjena i mjera u području izravnih stranih ulaganja kako bi se zajamčila sigurnost i zaštitio javni poredak u EU-u.

1. POGLAVLJE – IZRAVNA STRANA ULAGANJA U EUROPSKOJ UNIJI

1. Opća kretanja¹

Broj izravnih stranih ulaganja² povećao se za 8,9 % od 2024. do 2025. Strana spajanja i preuzimanja na godišnjoj su se razini kumulativno povećala za 12 % (s 20 695 na 23 078), a *greenfield* projekti za 6,9 % (s 27 069 na 28 930), kao što se vidi u stupcima na slici 1. To je povećanje u skladu s trendovima koji se bilježe od 2016. – broj izravnih stranih ulaganja u EU-27 u posljednjih deset godina u prosjeku se povećavao za oko 5200 izravnih stranih ulaganja godišnje. Gledajući prema vrsti izravnih stranih ulaganja, EU-27 svake godine od 2016. do 2025. u prosjeku bilježi 2308 stranih spajanja i preuzimanja i 2893 strana *greenfield* ulaganja. Ti pozitivni kumulativni trendovi potvrđuju da je Unija otvorena za strana ulaganja i da je njezino jedinstveno tržište privlačno međunarodnim ulagačima.

Slika 1: Godišnji broj i tokovi izravnih stranih ulaganja u EU-27 od 2016. do 2025. (broj transakcija i projekata)

Izvor: analiza JRC-a na temelju podataka društva Bureau van Dijk preuzetih 22. veljače 2026. iz baza podataka Orbis M&A i Orbis Crossborder Investment. Podaci za 2016. odgovaraju tokovima izravnih stranih ulaganja u toj godini, a podaci u stupcima za sljedeće godine odgovaraju kumulativnom zbroju godišnjih tokova.

Kad je riječ o ukupnom priljevu izravnih stranih ulaganja (slika 1, linije), broj transakcija i projekata tek se neznatno povećao u posljednje dvije godine, za 0,1 % od 2023. do 2024. i za 0,2 % od 2024. do 2025. Međutim, opaža se različita dinamika između spajanja i preuzimanja i

¹ U ovom se poglavlju kao pokazatelj koristi broj transakcija izravnih stranih ulaganja jer u bazama podataka Orbis M&A i Orbis Crossborder Investment nedostaju podaci o vrijednosti izravnih stranih ulaganja za velik postotak transakcija i projekata.

² Transakcije izravnih stranih ulaganja dijele se na međunarodna *greenfield* ulaganja i na spajanja i preuzimanja. Međunarodna *greenfield* ulaganja obično uključuju osnivanje novog poduzeća ili otvaranje postrojenja u inozemstvu, a međunarodno spajanje i preuzimanje podrazumijeva prijenos vlasništva nad postojećom imovinom koja se koristi za gospodarsku djelatnost na inozemnog vlasnika. Spajanja i preuzimanja uzimaju se u obzir ako se stječe vlasnički udio veći od 10 % kapitala poduzeća iz EU-27.

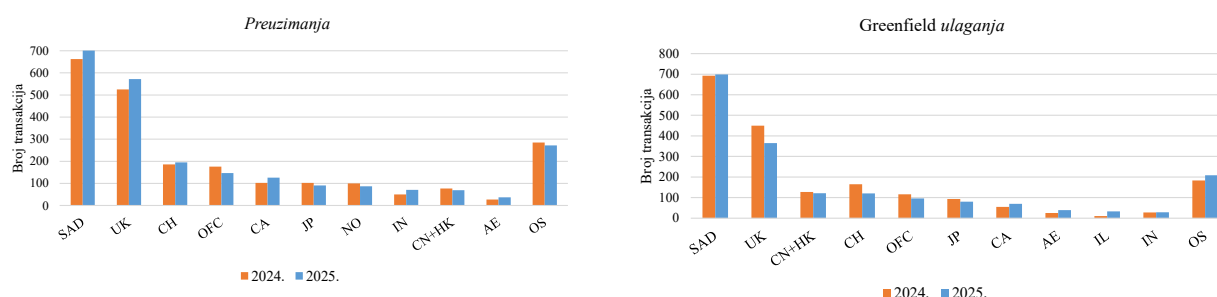
greenfield ulaganja. Strana spajanja i preuzimanja povećala su se 2024. za 8,5 % u odnosu na prethodnu godinu, a 2025. povećala su se za još 4 %. S druge strane, *greenfield* ulaganja smanjila su se za 8,3 % od 2023. do 2024. i za 4,3 % od 2024. do 2025.

Gotovo jednak priljev izravnih stranih ulaganja zabilježen 2024. i 2025. odražava suprotno kretanje *greenfield* projekata i spajanja i preuzimanja. Nakon naglog pada 2023. aktivnosti spajanja i preuzimanja relativno su se brzo oporavile, dok su se *greenfield* ulaganja nastavila smanjivati. Ta razlika upućuje na promjenu sastava izravnih stranih ulaganja u korist spajanja i preuzimanja umjesto *greenfield* ulaganja u kontekstu povećane makroekonomske nesigurnosti.

2. Vodeće zemlje podrijetla stranih ulagača

Kretanje stranih spajanja i preuzimanja od 2024. do 2025. neujednačeno je u deset vodećih jurisdikcija podrijetla stranih ulagača (slika 2, lijevi grafikon) – u šest je jurisdikcija zabilježeno povećanje ulaganja u području spajanja i preuzimanja, a u četiri su zabilježena smanjenja. Ukupno smanjenje broja *greenfield* ulaganja zabilježeno 2025. ukazuje na heterogeno kretanje među jurisdikcijama podrijetla stranih ulagača – u pet od deset vodećih zemalja podrijetla ulagača zabilježeno je povećanje, a u drugih pet zabilježeno je smanjenje aktivnosti ulaganja (slika 2, desni grafikon).

Slika 2: Broj stjecanja vlasničkih udjela (lijevo) i *greenfield* ulaganja (desno) u EU-u u 2024. i 2025. prema stranim jurisdikcijama (deset vodećih zemalja podrijetla ulagača)

Izvor: analiza JRC-a na temelju podataka društva Bureau van Dijk preuzetih 22. veljače 2026. iz baza podataka Orbis M&A i Orbis Crossborder Investment. OFC: *offshore* financijski centri³. OS: ostatak svijeta.

SAD je 2025. bio najveći strani ulagač u EU-u s 30 % svih preuzimanja (716 transakcija) i 38 % *greenfield* ulaganja (699 projekata). Broj spajanja i preuzimanja iz SAD-a povećao se dvije godine zaredom, za 8,2 % u 2025. u odnosu na 2024. i za 10 % u 2024. u odnosu na 2023. Broj *greenfield* ulaganja iz SAD-a također se, iako skromno, povećao na godišnjoj razini za 0,9 % u 2025., nakon što se od 2023. do 2024. smanjio.

Druga najveća jurisdikcija podrijetla stranih ulagača bila je Ujedinjena Kraljevina, s udjelom od 24 % (572 transakcije) svih preuzimanja i 20 % (365 projekata) *greenfield* ulaganja u EU-u

³Najzastupljeniji *offshore* centri prema broju transakcija 2025. (abecednim redom): Bermuda, Britanski Djevičanski Otoci, Kajmanski Otoci, Lihtenštajn i Monako. Za potpuni popis *offshore* financijskih centara vidjeti npr. Radni dokument službi Komisije na temelju Komunikacije Komisije „Prihvatanje izravnih stranih ulaganja uz istovremenu zaštitu ključnih interesa”, SWD(2019) 108 final, 13. ožujka 2019.

2025. Međutim, te su se dvije vrste ulaganja razvijale u suprotnim smjerovima: dok se broj preuzimanja 2025. povećao za 9 % u odnosu na 2024., broj *greenfield* projekata u istom se razdoblju smanjio za 19 %.

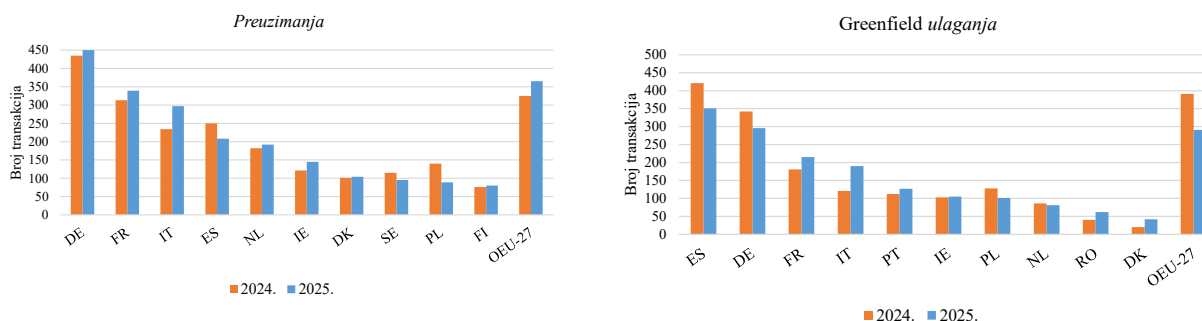
U preostalim vodećim jurisdikcijama podrijetla ulagača najveći rast spajanja i preuzimanja od 2024. do 2025. zabilježen je za Indiju (+42 %), Ujedinjene Arapske Emirate (+37 %) i Kanadu (+23 %), uz umjerenije povećanje za Švicarsku (+4,8 %). Za preostale četiri jurisdikcije podrijetla ulagača zabilježen je pad, u rasponu od 16 % za *offshore* financijske centre do 10 % za Kinu i Hong Kong.

Kad je riječ o *greenfield* ulaganjima, znatna povećanja na godišnjoj razini osim za SAD zabilježena su i za Izrael (230 %), Ujedinjene Arapske Emirate (56 %) i Kanadu (27 %), dok je za Indiju zabilježeno umjerenije povećanje od 3,6 %. S druge strane, pad je zabilježen za još četiri jurisdikcije uz Ujedinjenu Kraljevinu, a to su Švicarska (27 %), *offshore* financijski centri (17 %), Japan (14 %) te Kina i Hong Kong (4,7 %).

3. Vodeće odredišne zemlje u EU-u za strana preuzimanja

Broj stranih spajanja i preuzimanja u EU-u (slika 3, lijevi grafikon) povećao se u većini od deset vodećih država članica od 2024. do 2025., uz iznimku Španjolske, Švedske i Poljske, koje su zabilježile manje transakcija (slika 3, lijevi grafikon). S druge strane, trendovi stranih *greenfield* ulaganja prema odredišnoj državi članici (slika 3, desni grafikon) slijedili su složeniji obrazac. Vodeća odredišta za ulaganja, Španjolska i Njemačka, 2025. su zabilježile smanjenja na godišnjoj razini, dok su promjene na godišnjoj razini bile pozitivne za neke druge od deset vodećih zemalja.

Slika 3: Broj stjecanja vlasničkih udjela (lijevo) i *greenfield* ulaganja (desno) 2024. i 2025. prema odredišnim državama članicama (deset vodećih zemalja u EU-27)

Izvor: analiza JRC-a na temelju podataka društva Bureau van Dijk preuzetih 22. veljače 2026. iz baza podataka Orbis M&A i Orbis Crossborder Investment. OEU-27 znači ostatak EU-a 27.

Vodeća odredišta za strana spajanja i preuzimanja bile su Njemačka i Francuska, gdje je 2025. provedeno 20 % odnosno 14 % svih transakcija (469 transakcija u Njemačkoj i 339 u Francuskoj). Te dvije zemlje zabilježile su i rast u odnosu na prethodnu godinu od 7,8 % odnosno 8,3 %. Italija je 2025. bila treće najvažnije odredište za spajanja i preuzimanja s udjelom od 12 % (297 transakcija), među ostalim zbog povećanja broja tih transakcija za 27 % u

odnosu na prethodnu godinu. Španjolska je zauzela četvrto mjesto s udjelom od 9 % (208 transakcija), nakon što se broj preuzimanja 2025. smanjio za 17 % na godišnjoj razini.

Osim Španjolske, još dvije od deset vodećih ciljnih država članica, Švedska (–17 %) i Poljska (–36 %), 2025. su zabilježile manje stranih spajanja i preuzimanja nego 2024. U Irskoj je pak 2025. zabilježeno najveće povećanje aktivnosti spajanja i preuzimanja (20 %), a slijede je Nizozemska (5,5 %), Finska (5,3 %) i Danska (3 %).

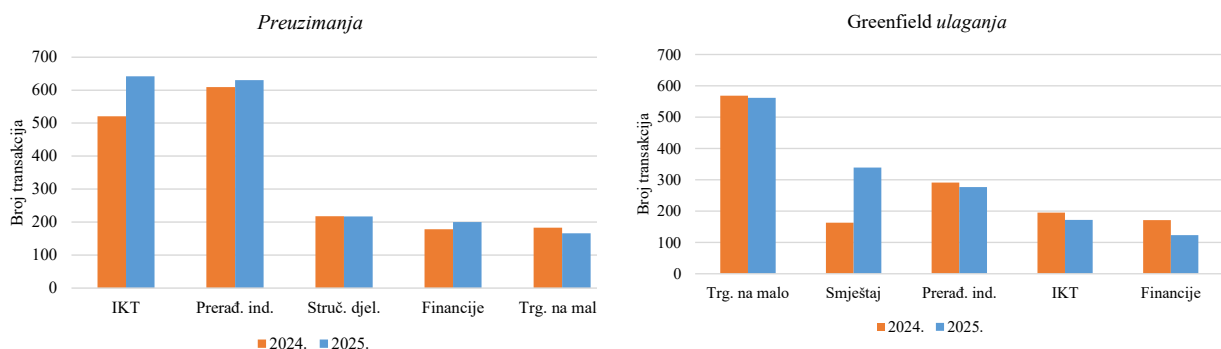
Najviše stranih *greenfield* ulaganja 2025. primile su Španjolska (19 % svih projekata, 351 transakcija) i Njemačka (16 % svih projekata, 296 transakcija), no obje su zemlje 2025. zabilježile manje ulaganja nego 2024. (smanjenje od 17 % za Španjolsku i 13 % za Njemačku).

Francuska je zauzela treće mjesto s udjelom od 12 % (215 transakcija) i povećanjem broja *greenfield* projekata na godišnjoj razini od 19 % u 2025. Još su neke države članice zabilježile povećanja od 2024. do 2025., pri čemu su najveća zabilježena u Danskoj (110 %) i Italiji (57 %), a najmanja u Irskoj (1,9 %). Pad broja projekata u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je u Poljskoj (21 %) i Nizozemskoj (5,8 %).

4. Sektorski podaci

U tri od pet vodećih sektorskih kategorija⁴ (IKT, proizvodnja i financije) 2025. je zabilježeno više stranih spajanja i preuzimanja nego 2024. (slika 4, lijevi grafikon). S druge strane, broj stranih *greenfield* ulaganja povećao se 2025. samo u jednoj od pet vodećih sektorskih kategorija (smještaj) (slika 4, desni grafikon).

Slika 4: Broj vlasničkih udjela (lijevo) i greenfield ulaganja (desno) 2024. i 2025. prema sektorima iz klasifikacije NACE Rev. 2 (pet vodećih kategorija)

Izvor: analiza JRC-a na temelju podataka društva Bureau van Dijk preuzetih 22. veljače 2026. iz baza podataka Orbis M&A i Orbis Crossborder Investment. Struč. znan. označava stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (NACE Rev. 2, područje M), a među ostalim obuhvaća objekte za istraživanje i razvoj. IKT označava informacije i komunikacije (NACE Rev. 2, područje J). Prerađ. ind. odgovara području C klasifikacije NACE Rev. 2. Financije odgovaraju području K klasifikacije NACE Rev. 2 (Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja). Trg. na malo odgovara području G klasifikacije NACE Rev. 2 (Trgovina na veliko i na malo). Smještaj odgovara području I klasifikacije NACE Rev. 2 (Smještaj te priprema i usluživanje hrane).

⁴ Korištene su kategorije iz opće strukture klasifikacije NACE Rev. 2, dostupne na: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nace-rev2>.

IKT je 2025. pretekao prerađivačku industriju kao sektor s najviše transakcija, uglavnom zahvaljujući znatnom povećanju na godišnjoj razini od 23 % u odnosu na 2024., čime je dosegao udio od 27 % stranih spajanja i preuzimanja (642 transakcije). Prerađivačka industrija, koja je 2025. zabilježila skromniji rast od 3,4 %, na drugom je mjestu s udjelom od 26 % (630 transakcija). Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (struč. znan.) na trećem su mjestu s udjelom od 9 %, a broj transakcija u tom sektoru se 2025. blago smanjio za 0,5 % u odnosu na 2024. Financije su na četvrtom mjestu (udio od 8,4 %) s povećanjem na godišnjoj razini od 12 % u 2025., a slijedi trgovina na malo (udio od 6,9 %), za koju je zabilježen pad na godišnjoj razini od 9,3 %.

Kad je riječ o *greenfield* ulaganjima, u svim vodećim sektorima osim jednog (smještaj) došlo je do smanjenja broja projekata na godišnjoj razini. Gotovo trećina projekata 2025. odnosila se na djelatnosti trgovine na malo, uz smanjenje od 1,2 % (562 transakcije). Smještaj⁵ je s godišnjim povećanjem od 108 % postao drugi najveći sektor te je s udjelom od 18 % pretekao stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, koje 2025. više nisu bile među pet vodećih sektora u odnosu na 2024. Prerađivačka industrija na trećem je mjestu s udjelom od 15 % i padom na godišnjoj razini od 4,8 %, nakon čega slijedi IKT s udjelom od 9 % i padom od 12 %. Financije su na zadnjem mjestu s udjelom od 7 % u ukupnom broju *greenfield* projekata 2025. i najvećim padom u odnosu na prethodnu godinu od 28 %.

5. Zaključak

Razina izravnih stranih ulaganja u EU-u nastavila je rasti od 2024. do 2025. u skladu sa stabilnim kumulativnim priljevima tijekom proteklog desetljeća te je od 2016. do 2025. u prosjeku zabilježeno oko 5200 transakcija i projekata povezanih s izravnim stranim ulaganjima godišnje. Ukupni tokovi izravnih stranih ulaganja posljednjih su godina ostali uglavnom stabilni, no trendovi se razlikuju ovisno o načinu ulaganja. Dok se broj stranih spajanja i preuzimanja povećao 2024. i 2025. nakon smanjenja zabilježenog 2023., *greenfield* ulaganja u tom su se razdoblju nastavila smanjivati, iako sporije. Ta razlika upućuje na promjenu sastava izravnih stranih ulaganja u korist spajanja i preuzimanja umjesto *greenfield* ulaganja u kontekstu povećane makroekonomske nesigurnosti.

SAD je 2025. i dalje bio najveći strani ulagač u EU-u u području spajanja i preuzimanja te *greenfield* ulaganja, a slijedi ga Ujedinjena Kraljevina. Uz to su neke jurisdikcije ojačale svoju investicijsku prisutnost u EU-u u okviru spajanja i preuzimanja, osobito Indija i Ujedinjeni Arapski Emirati, čija se aktivnost ulaganja povećala na godišnjoj razini.

Među državama članicama Njemačka i Francuska i dalje su glavna odredišta za strana spajanja i preuzimanja 2025., dok su Španjolska i Njemačka privukle najveći broj *greenfield* projekata. Kretanja po sektorima ukazuju na sve veću važnost IKT-a, koji je postao vodeći sektor za strana preuzimanja. *Greenfield* ulaganja i dalje su koncentrirana u djelatnostima trgovine na malo i uslugama smještaja.

⁵ Orbis od 2025. u *greenfield* ulaganja uključuje franšize, što nerazmjerno utječe na područja I (Ugostiteljstvo) i G (Trgovina na malo) NACE-a. Iako franšize nisu uključene u prikazane statističke podatke, neke još neidentificirane transakcije povezane s franšizama i dalje mogu utjecati na trendove opisane u ovom odjeljku, osobito na povećanje zabilježeno u sektoru smještaja.

2. POGLAVLJE – ZAKONSKE PROMJENE U DRŽAVAMA ČLANICAMA U 2025.

1. Uredba EU-a o provjeri izravnih stranih ulaganja i mehanizmi država članica EU-a za provjeru izravnih stranih ulaganja

Europska komisija je 2025. nastavila poticati države članice koje još nisu donijele nacionalne mehanizme za provjeru izravnih stranih ulaganja da to učine kako bi Komisija i sve države članice imale odgovarajuće instrumente za prepoznavanje i uklanjanje rizika za sigurnost i javni poredak povezanih s tim ulaganjima.

Komisija je podupirala i usklađivanje nacionalnih mehanizama za provjeru izravnih stranih ulaganja i metoda koje se primjenjuju u praksi. Pomagala je državama članicama tehničkim i političkim smjernicama te organiziranjem sastanaka i razmjena informacija, osobito o najboljim primjerima iz prakse, ali i drugim pitanjima. Međutim, i dalje postoje primjetne razlike među nacionalnim mehanizmima za provjeru, posebno u sljedećim aspektima: (i) što se smatra formalnom provjerom izravnog stranog ulaganja koja za sobom povlači obavijest u okviru mehanizma za suradnju, (ii) rokovi u nacionalnim postupcima provjere, (iii) sektorski obuhvat nacionalnih okvira za provjeru i (iv) obveze obavješćivanja nacionalnih tijela koje se primjenjuju na strane u transakciji. Svi ti elementi uzeti su u obzir u reviziji Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja⁶, koja je donesena 17. lipnja i počet će se primjenjivati 17. siječnja 2028. (za više informacija vidjeti i poglavlje 4. odjeljak 2.).

2. Pregled mehanizama država članica za provjeru izravnih stranih ulaganja i zakonskih promjena

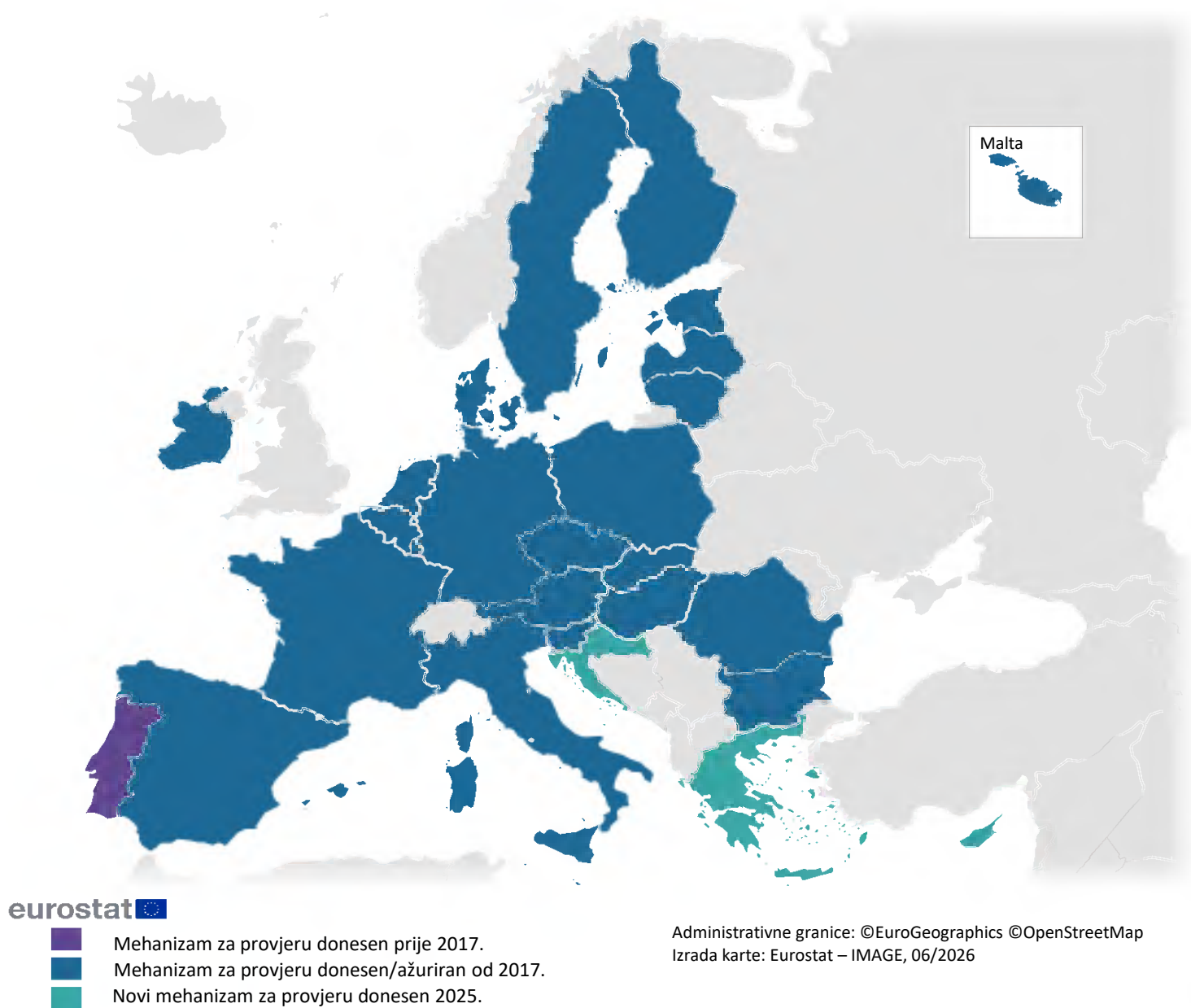
Zbog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i neizvjesnosti povezane s geopolitičkim kretanjima još je jasnija potreba za osiguranjem kritičnih sirovina, (naprednih) tehnologija i infrastrukture. Stoga je pet država članica bez operativnih mehanizama za provjeru poduzelo daljnje korake za donošenje ili provedbu nacionalnih mehanizama, a šest država članica pokrenulo je ažuriranje i proširenje postojećih mehanizama kao odgovor na promjenjive okolnosti.

Hrvatska, Cipar i Grčka su 2025. donijeli nacionalne zakone o provjeri izravnih stranih ulaganja, što znači da sve države članice EU-a sad imaju okvir za provjeru izravnih stranih ulaganja.

U istom je razdoblju šest država članica (Češka, Litva, Luksemburg, Poljska, Slovačka i Španjolska) izmijenilo svoje postojeće zakonodavstvo o provjeri, a dvije države članice (Bugarska i Irska) počele su provoditi prethodno donesene zakone o provjeri izravnih stranih ulaganja.

⁶ EU jača svoj okvir za provjeru stranih ulaganja, novinski članak od 26. lipnja 2026., https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-strengthens-its-foreign-investment-screening-framework-2026-06-26_hr.

Na karti u nastavku prikazano je stanje zakonodavstva o provjeri izravnih stranih ulaganja u državama članicama EU-a 2025.

U tablici 1 u nastavku naveden je pregled stanja zakonodavstva i zakonskih promjena u svim državama članicama od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2025.⁷

⁷ Za više pojedinosti vidjeti priloženi radni dokument službi Komisije.

Tablica 1: Pregled zakonskih promjena u državama članicama EU-a

Postoji nacionalni mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja (bez zakonskih promjena)	Austrija, Belgija, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Mađarska, Latvija, Malta, Nizozemska, Portugal, Rumunjska, Slovenija, Švedska
Izmijenjen postojeći nacionalni mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja	Češka, Litva, Luksemburg, Poljska, Slovačka, Španjolska
Donošenje ili stupanje na snagu novog nacionalnog zakona ili mehanizma za provjeru izravnih stranih ulaganja	Bugarska, Hrvatska, Cipar, Grčka, Irska

Donošenje ili stupanje na snagu novih mehanizama za provjeru izravnih stranih ulaganja

Hrvatska je 24. listopada 2025. donijela Zakon o provjeri stranih ulaganja, koji je stupio na snagu 13. studenog 2025. Odbor za provjeru stranih ulaganja ima središnju ulogu u postupku provjere jer izdaje mišljenja o zahtjevima za odobrenje stranog ulaganja. Ministarstvo financija nadležno je za donošenje konačnih odluka. Zakon će u potpunosti stupiti na snagu nakon što se 2026. donesu svi potrebni provedbeni akti. Zakonom se uspostavlja mehanizam za provjeru stranih ulaganja koja utječu na kritičnu infrastrukturu (uključujući energetiku, promet, obranu), opskrbu kritičnim resursima (uključujući energiju i hranu), pristup osjetljivim informacijama, komunikacijsku infrastrukturu, izbornu infrastrukturu i medijski sektor.

Cipar je uspostavio okvir za provjeru izravnih stranih ulaganja objavom Zakona 194(I)/2025 od 14. studenog 2025., koji je stupio na snagu 2. travnja 2026. U skladu s tim Zakonom Ministarstvo financija nadležno je tijelo za provjeru, koje ocjenjuje zahtjeve i donosi odluke. Strani ulagači moraju podnijeti pisani zahtjev za odobrenje prije dovršetka ulaganja. Ulaganja se u okviru mehanizma za provjeru ocjenjuju na temelju čimbenika kao što su osjetljivi sektori (kritična infrastruktura, financijske usluge i nekretnine), pristup osjetljivim informacijama, medijski pluralizam, kritične tehnologije i opskrba kritičnim resursima.

Grčki mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja, kako je utvrđen Zakonom 5202/2025 kojim se provodi Uredba (EU) 2019/452, stupio je na snagu 23. svibnja 2025. Mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja počeo se primjenjivati 11. studenog 2025. objavom Zajedničke ministarske odluke 64260, u kojoj se navode postupovne pojedinosti kao što su zahtjevi za podneske i vođenje dokumentacije za strane ulagače. Međuministarski odbor za provjeru izravnih stranih ulaganja provodi provjeru izravnih stranih ulaganja, pri čemu surađuje s raznim ministarstvima i tijelima. Mehanizam za provjeru primjenjuje se na ulaganja u osjetljive sektore

energetike, prometa, IKT-a, digitalne infrastrukture i zdravstva te u vrlo osjetljive sektore obrane i nacionalne sigurnosti (uključujući robu s dvojnomo namjenom koja podliježe kontroli izvoza i opremu sa Zajedničkog popisa robe vojne namjene EU-a), kibernetičke sigurnosti, umjetne inteligencije, lučke infrastrukture, kritične podmorske infrastrukture i turističke infrastrukture u pograničnim područjima. Očekuje se da će se drugom zajedničkom ministarskom odlukom dodatno utvrditi ovlasti i postupak za izricanje administrativnih novčanih kazni.

Bugarska je izmjenama Zakona o promicanju ulaganja u ožujku 2024. uvela nacionalni mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja iz razloga sigurnosti ili zaštite javnog poretka. Okvir se u potpunosti primjenjuje od 20. kolovoza 2025., nakon donošenja sekundarnog zakonodavstva. Mehanizmom za provjeru izravnih stranih ulaganja osigurava se sudjelovanje u EU-ovu mehanizmu za suradnju i utvrđuju pravila o praćenju, provedbi i sankcijama za neusklađenost.

U **Irskoj** se Zakon o provjeri transakcija iz trećih zemalja donesen u listopadu 2023. počeo primjenjivati 6. siječnja 2025. Zakonom se utvrđuju priroda, opseg i vrsta ulaganja koja se provjeravaju. U njemu se navode i glavna razmatranja relevantna za postupak provjere.

Izmjene postojećih mehanizama za provjeru izravnih stranih ulaganja

Češka je 2025. donijela četiri skupa izmjena nacionalnog zakonodavstva o provjeri izravnih stranih ulaganja. Izmjenama su uvedena nova pravila za suradnju tijela za provjeru ulaganja i Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja (u kontekstu Uredbe o stranim subvencijama⁸) te je predviđena mogućnost da se dokumenti dostavljaju i putem javne obavijesti, izmijenjeni su određeni elementi sektorskog mehanizma za provjeru u području energetike, ponovno je utvrđen popis poduzeća za kritičnu informacijsku infrastrukturu (u kontekstu Direktive NIS⁹), utvrđeni su uvjeti za razmjenu informacija o provjeri izravnih stranih ulaganja s Nacionalnom agencijom za kibernetičku i informacijsku sigurnost i ponovno je utvrđen popis poduzeća za kritičnu infrastrukturu (u kontekstu Direktive CER¹⁰).

Litva je 2025. donijela dvije izmjene postojećeg mehanizma za provjeru izravnih stranih ulaganja. Prvom izmjenom ažuriran je popis posebnih objekata i imovine koji se smatraju ključnima za nacionalnu sigurnost, dok su drugom izmjenom poboljšane funkcije, sastav i radni postupci nacionalnog povjerenstva koje ocjenjuje subjekte i transakcije relevantne za sigurnost.

⁸ Uredba (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište, dostupna na: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj/hrv>.

⁹ Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS), dostupna na: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555>.

¹⁰ Direktiva (EU) 2022/2557 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o otpornosti kritičnih subjekata i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2008/114/EZ.

Luksemburg je u siječnju 2025. izmijenio svoj nacionalni zakon o provjeri izravnih stranih ulaganja tako što je ažurirao dva postojeća zakona o poslovnom registru i o uspostavi registra stvarnih vlasnika, čime je Ministarstvu gospodarstva odobren pristup registru stvarnih vlasnika.

Poljska je svoj sustav provjere izravnih stranih ulaganja učinila trajnim tako što je u srpnju 2025. stavila izvan snage odredbe o vremenskom ograničenju iz Zakona o kontroli određenih ulaganja i drugih akata.

Slovačka je provela Zakon br. 367/2024 o kritičnoj infrastrukturi, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2025. i kojim se proširuje pravo Ministarstva gospodarstva na pristup podacima iz informacijskih sustava javne uprave i traženje povjerljivih podataka.

Španjolska je Kraljevskom uredbom sa zakonskom snagom 1/2025, koja je stupila na snagu 30. siječnja 2025., produljila privremenu obvezu provjere izravnih stranih ulaganja rezidenata EU-a i EFTA-e u strateškim sektorima do 31. prosinca 2026.

Detaljnije informacije o zakonskim promjenama koje se odnose na mehanizme država članica za provjeru navedene su u priloženom radnom dokumentu službi Komisije. Ažurirani popis prijavljenih nacionalnih mehanizama za provjeru dostupan je na internetskim stranicama Europske komisije¹¹.

¹¹ Popis mehanizama za provjeru i pravnih akata o njihovoj izmjeni koje su prijavile države članice (od 9. veljače 2026.) nalazi se na:
<https://circabc.europa.eu/rest/download/7e72cdb4-65d4-4eb1-910b-bed119c45d47>.

3. POGLAVLJE – AKTIVNOSTI PROVJERE IZRAVNIH STRANIH ULAGANJA U DRŽAVAMA ČLANICAMA

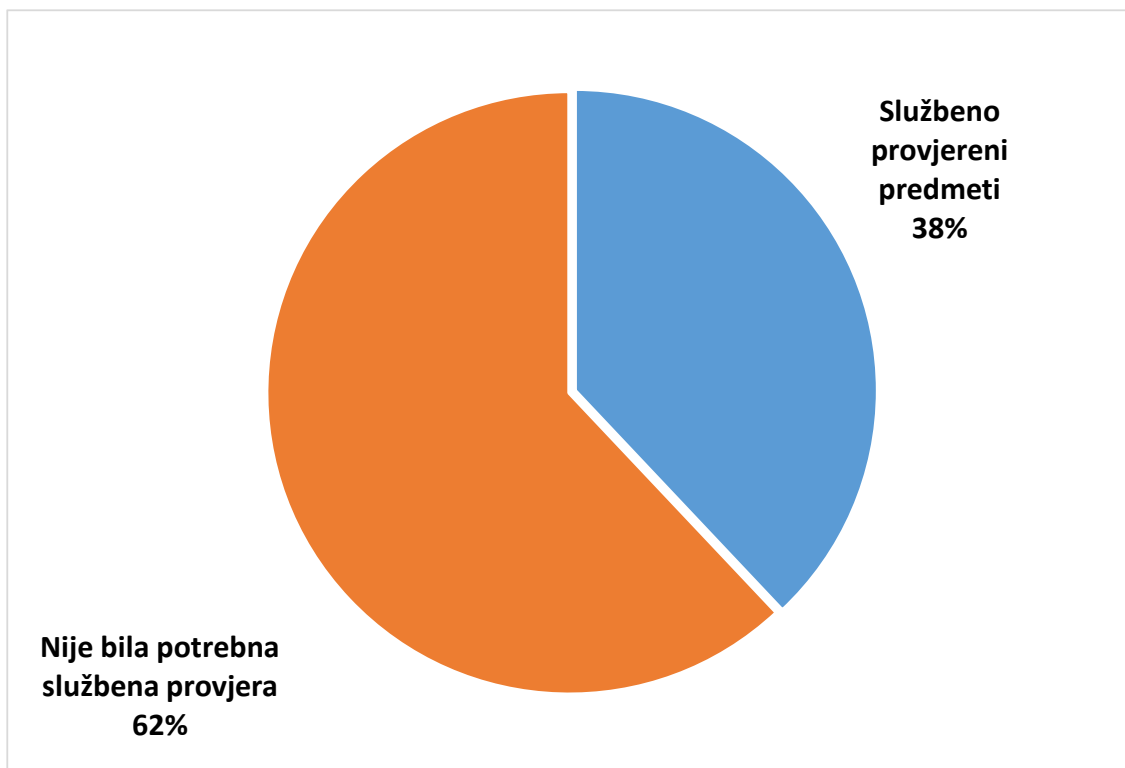
Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja okvir je na temelju kojeg države članice EU-a mogu preispitivati izravna strana ulaganja na svojem državnom području iz razloga sigurnosti i zaštite javnog poretka te poduzimati mjere protiv specifičnih rizika. Uredbom je uspostavljen i mehanizam za suradnju Komisije i tijela država članica nadležnih za provjere kako bi se olakšala procjena rizika pojedinačnih transakcija izravnih stranih ulaganja za sigurnost ili javni poredak. Taj EU-ov mehanizam za suradnju omogućuje razmjenu informacija i s pomoću njega Komisija i druge države članice mogu ukazati na rizike za sigurnost ili javni poredak koji bi iz neke transakcije izravnog stranog ulaganja mogli proizići za druge države članice odnosno za programe ili projekte na razini EU-a, zahvaljujući čemu se ti rizici mogu procijeniti i ublažiti. Iako EU-ov mehanizam za suradnju državi članici u kojoj se ulaganje provodi pomaže u procjeni i ublažavanju rizika za sigurnost ili javni poredak, konačna odluka o odobravanju, uvjetovanju ili blokiranju određenog ulaganja ostaje na državi članici koja provjerava izravno strano ulaganje.

Ovo poglavlje sadržava objedinjene informacije o nacionalnim aktivnostima provjere provedenima 2025. na temelju godišnjih izvješća država članica Komisiji u skladu s člankom 5. Uredbe. Države članice s nacionalnim mehanizmima za provjeru izravnih stranih ulaganja obradile su ukupno 4773 zahtjeva za odobrenje i predmeta koje su pokrenula sama tijela (predmeti po službenoj dužnosti)¹², što je povećanje u odnosu na 3136 zahtjeva 2024. Njih 38 % službeno je provjereno, a za 62 % smatralo se da su neprihvatljivi ili da ih nije potrebno službeno provjeriti (slika 5)¹³.

Slika 5 – Aktivnosti provjere izravnih stranih ulaganja u državama članicama

¹² Države članice primjenjuju postupke provjere izravnih stranih ulaganja koji se razlikuju po opsegu, fazama postupka, *ex ante* ili *ex post* provjerama prihvatljivosti, rokovima za provjeru itd. To je vidljivo u izvješćivanju o provjerenim predmetima. Na primjer, neke države članice proglašavaju ulaganja neprihvatljivima prije službenog postupka provjere, dok druge najprije službeno provjere ulaganje, a onda ga proglase neprihvatljivim. Stoga je svrha grafikona i brojki u ovom poglavlju prikazati prosječnu aktivnost provjere država članica tijekom izvještajne godine na temelju podataka koje su dostavile države članice.

¹³ Na prijavljene podatke snažno utječe činjenica da je Švedska prijavila vrlo velik broj slučajeva za koje nije bila potrebna službena provjera u okviru njezina sustava, koji uvelike premašuje godišnji broj prijavljenih predmeta bilo koje druge države članice. Kad bi se Švedska isključila iz izračuna, udio službeno provjerenih predmeta iznosio bi 65 %, a udio predmeta za koje nije bila potrebna službena provjera iznosio bi 35 %.

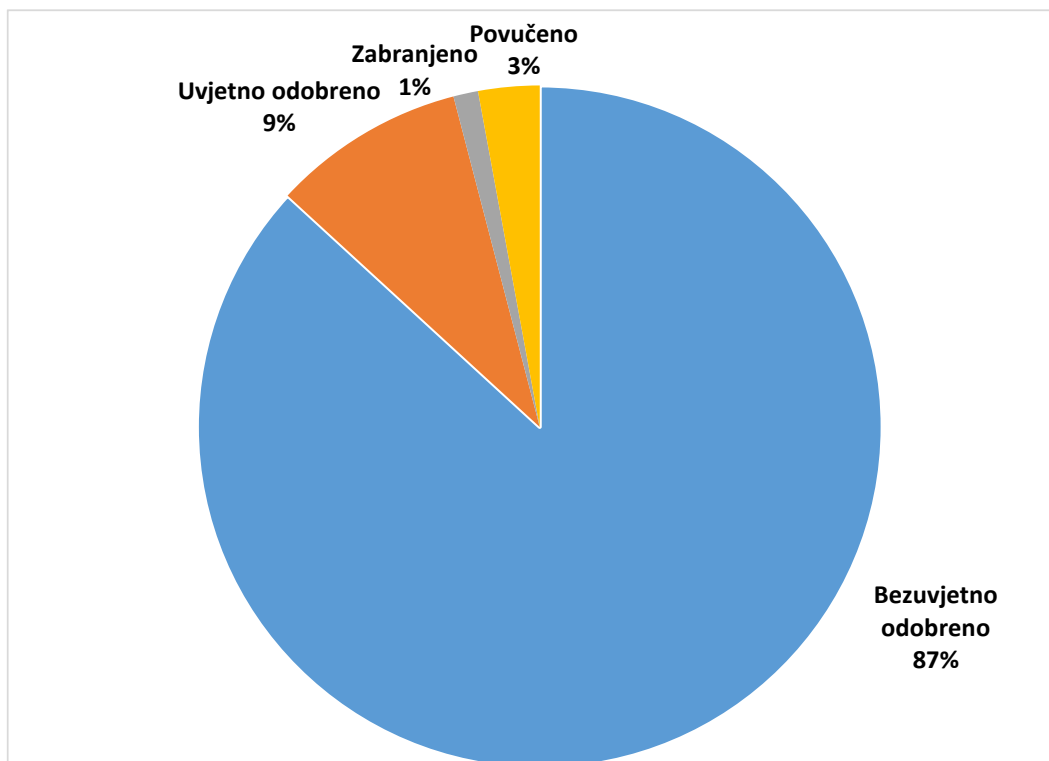
Izvor: izvješća država članica.

Velika većina (87 %) izravnih stranih ulaganja koja su 2025. službeno provjerena i o kojima su države članice donijele odluku bezuvjetno je odobrena (slika 6). To znači da je strano ulaganje odobreno bez potrebe za daljnjim postupanjem ulagača. U usporedbi s prethodnom godinom države članice bezuvjetno su odobrile nešto veći postotak službeno provjerenih izravnih stranih ulaganja (udio je 2024. iznosio 86 %).

S druge strane, 9 % odluka uključivalo je odobrenje uz određene uvjete ili mjere ublažavanja, što je isti postotak kao 2024. U tim su predmetima nacionalna tijela za provjeru izravnih stranih ulaganja od ulagača tražila da prije odobrenja izravnog stranog ulaganja poduzmu određene radnje, pruže određena jamstva i prihvate neke obveze.

Nacionalna tijela u konačnici su odlukama blokirala ulaganja u oko 1 % svih predmeta (isto kao prethodnih godina). Naposljetku, strane su povukle 3 % podnesaka prije donošenja službene odluke, što je nešto manji postotak nego 2024. (4 %).

Slika 6 – Prijavljene odluke o predmetima izravnih stranih ulaganja

Izvor: izvješća država članica.

Zaključci o aktivnostima provjere u državama članicama

- Udio službeno provjerenih izravnih stranih ulaganja u svim zahtjevima za odobrenje koje su ulagači ili strane u transakciji podnijeli nacionalnim tijelima za provjeru izravnih stranih ulaganja ili koje su ta tijela ispitala na vlastitu inicijativu bio je 38 %. Na tu brojku znatno utječe Švedska, koja je prijavila vrlo velik broj predmeta izravnih stranih ulaganja za izvještajnu godinu.
- Većina (87 %) provjerenih izravnih stranih ulaganja bezuvjetno je odobrena, nešto više nego 2024. (86 %). Prema tome, provjera izravnih stranih ulaganja u državama članicama EU-a nije rezultirala restriktivnijom investicijskom klimom, ali državama članicama i Komisiji daje jasniju sliku o izravnim stranim ulaganjima koja sa sobom nose potencijalne rizike za sigurnost ili javni poredak.
- Kad je riječ o uvjetnim odobrenjima, 2025. je udio predmeta u kojima su određene mjere ublažavanja (9 %) bio jednak kao 2024.
- Udio izravnih stranih ulaganja koja su države članice blokirale ostao je na oko 1 % u 2025., što odgovara prosjeku posljednjih godina.

- Te brojke općenito su stabilne, što potvrđuje da je EU ostao otvoren za strana ulaganja i da države članice blokiraju samo ona izravna strana ulaganja iz kojih proizlaze ozbiljni rizici za sigurnost i javni poredak koji se ne mogu ublažiti.

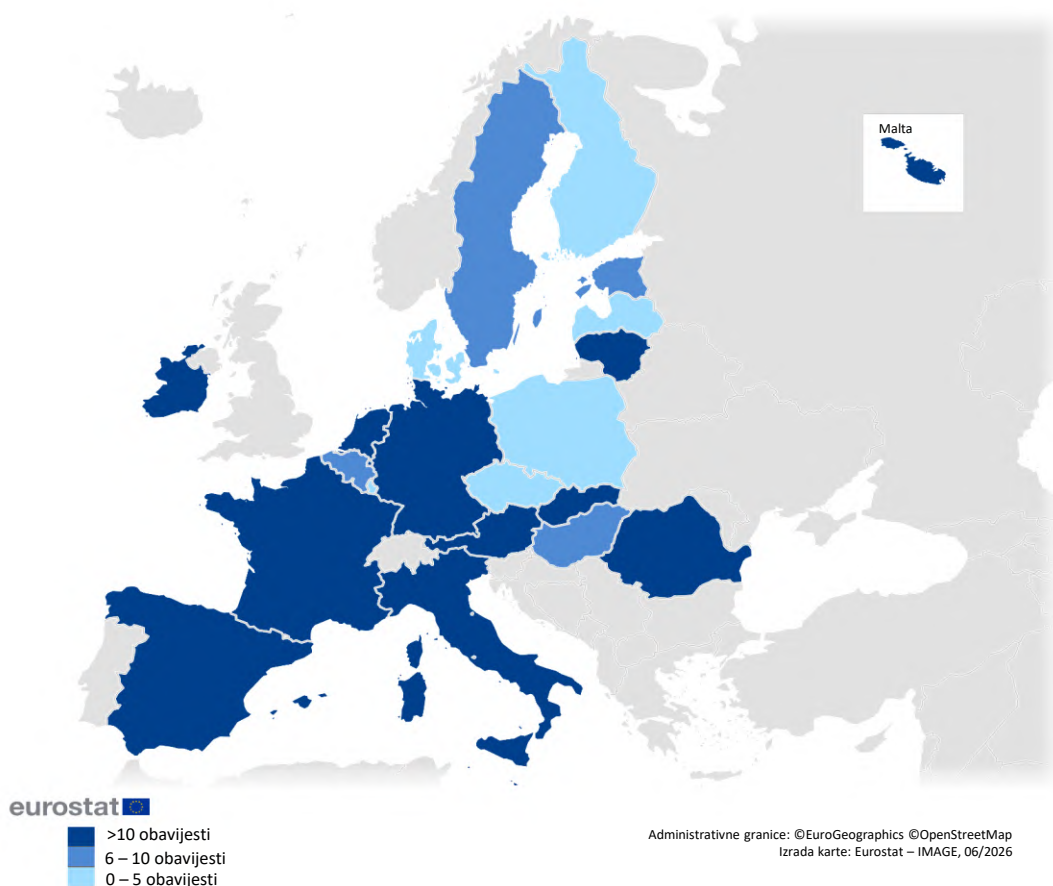
4. POGLAVLJE – EU-ov MEHANIZAM ZA SURADNJU NA PROVJERI IZRAVNIH STRANIH ULAGANJA

1. Obavijesti u skladu s Uredbom o provjeri izravnih stranih ulaganja

1.1. Pregled aktivnosti 2025.

U 2025. je 21 država članica poslala ukupno 667 obavijesti u skladu s člankom 6.¹⁴ Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja, dok je 2024. poslano 477 obavijesti¹⁵. Četiri države članice (Austrija, Francuska, Italija, Španjolska) bile su odgovorne za 65 % obavijesti, a sedam država članica (Austrija, Francuska, Njemačka, Irska, Italija, Litva i Španjolska) bilo je odgovorno za 86 % tih obavijesti¹⁶. Prijavljene transakcije znatno su se razlikovale, među ostalim s obzirom na obuhvaćene sektore, vrijednost transakcije i podrijetlo krajnjih ulagača.

Notifications to the EU cooperation on FDI screening
Calendar year 2025

Izvor: izvješća država članica.

¹⁴ Komisija je u istom razdoblju koristila i EU-ov mehanizam za suradnju u odnosu na izravna strana ulaganja koja nisu u postupku provjere (članak 7. Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja), koja nisu uključena u statističke podatke iz ovog poglavlja.

¹⁵ Vidjeti [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2024\)464&lang=hr](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2024)464&lang=hr).

¹⁶ Taj je udio 2024. iznosio 76 % za četiri države članice i 84 % za sedam država članica.

Na karti iznad prikazan je broj izravnih stranih ulaganja koja su države članice prijavile drugim državama članicama i Komisiji u okviru EU-ova mehanizma za suradnju na provjeri izravnih stranih ulaganja. Od 21 države članice koja je 2025. primjenjivala nacionalni mehanizam za provjeru, 11 ih je dostavilo više od deset obavijesti, četiri ih je dostavilo od šest do deset obavijesti, a šest ih je dostavilo manje od pet obavijesti.

U odnosu na prethodnu godinu (2024.) broj obavijesti povećao se za znatnih 40 %, s 477 na 667. To je daleko najveći godišnji porast broja izravnih stranih ulaganja prijavljenih EU-ovu mehanizmu za suradnju. Nadalje, od prve pune kalendarske godine provedbe EU-ova mehanizma za suradnju (2021.) broj obavijesti povećao se za 61 %, s 414 obavijesti u 2021. na 667 u 2025. Broj država članica koje su dostavile obavijesti o transakcijama povećao se s 13 u 2021. na 21 u 2025.

1.2 Sektori¹⁷ s najviše izravnih stranih ulaganja prijavljenih EU-ovu mehanizmu za suradnju¹⁸

Pet sektora s najvećim brojem transakcija 2025. bili su prerađivačka industrija¹⁹ (27 % svih transakcija), IKT²⁰ (19 %), financijske djelatnosti²¹ (17 %), trgovina na veliko i na malo²² (13 %) i stručne djelatnosti²³ (8 %). To je vrlo slično prethodnoj godini, kad je najviše transakcija zabilježeno u istih pet sektora, ali su 2025. financijske djelatnosti i trgovina na veliko i na malo zamijenile mjesta. Broj obavijesti koje se odnose na prerađivačke djelatnosti 2025. se povećao za dva postotna boda u odnosu na 25 % u 2024. Prijavljene transakcije u energetsom sektoru činile su 4 %, što je smanjenje u odnosu na 6 % u 2024., dok su ostali sektori²⁴ činili 12 %, što je povećanje u odnosu na 9 % u 2024.

¹⁷ U skladu s općim pristupom, kao glavni pokazatelj odabran je primarni sektor djelatnosti. To je u skladu i s podacima u svim sektorskim grafikonima u radnom dokumentu službi priloženom ovom godišnjem izvješću.

¹⁸ Ukupni podaci o izravnim stranim ulaganjima i trendovi iz 1. poglavlja ne mogu se usporediti s konkretnim podacima o provjeri izravnih stranih ulaganja iz ovog poglavlja jer su potonji samo dio općih podataka i odražavaju samo transakcije prijavljene mehanizmu za suradnju za potrebe procjene rizika za sigurnost i javni poredak.

¹⁹ Prerađivačka industrija obuhvaća djelatnosti poduzeća koja pretvaraju materijale u nove proizvode (npr. proizvodnja električne opreme i motora, industrijskih strojeva i opreme, oružja i streljiva te farmaceutskih proizvoda).

²⁰ IKT označava informacijske i komunikacijske tehnologije. Obuhvaća djelatnosti poduzeća koja pružaju ključnu infrastrukturu i alate za stvaranje, dijeljenje i širenje znanja (npr. računalno programiranje, izdavanje softvera, obrada podataka i usluge poslužitelja, bežične telekomunikacijske djelatnosti).

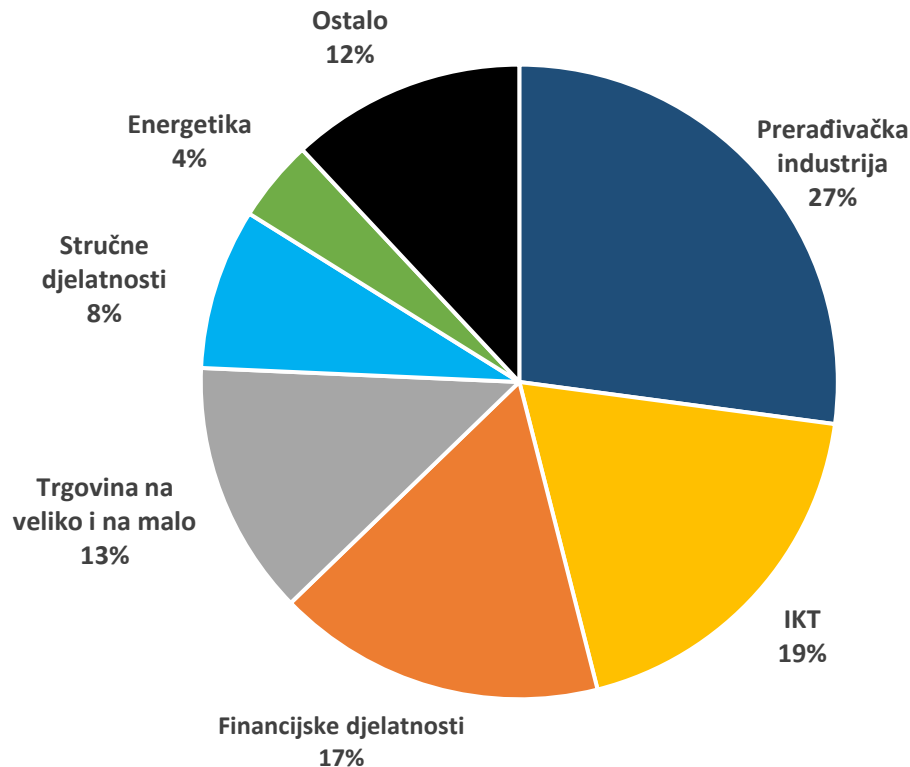
²¹ Financijske djelatnosti obuhvaćaju djelatnosti holdinga, fondova ili sličnih subjekata u financijskom sektoru s ciljem stjecanja određenog (vlasničkog) udjela ili kontrole u ciljnom društvu (npr. djelatnosti upravljanja fondovima, djelatnosti holding društava, financijske usluge i djelatnosti osiguranja).

²² Trgovina na veliko i na malo uključuje djelatnosti trgovine na veliko i malo farmaceutskim proizvodima, kemijskim proizvodima, elektroničkom i telekomunikacijskom opremom i priborom, računalima, računalnom periferom opremom i softverom, metalima i metalnim rudama.

²³ Stručne djelatnosti uključuju djelatnosti odvjetničkih i računovodstvenih društava te savjetodavne i inženjerske djelatnosti (npr. upravljačke djelatnosti, istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja, savjetovanje, istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji).

²⁴ Kategorija „ostalo” obuhvaća sve ostale sektore s manje od 4 %, prije svega administrativne djelatnosti, promet i građevinu.

Slika 1 – Raščlamba svih obavijesti po sektorima za 2025.

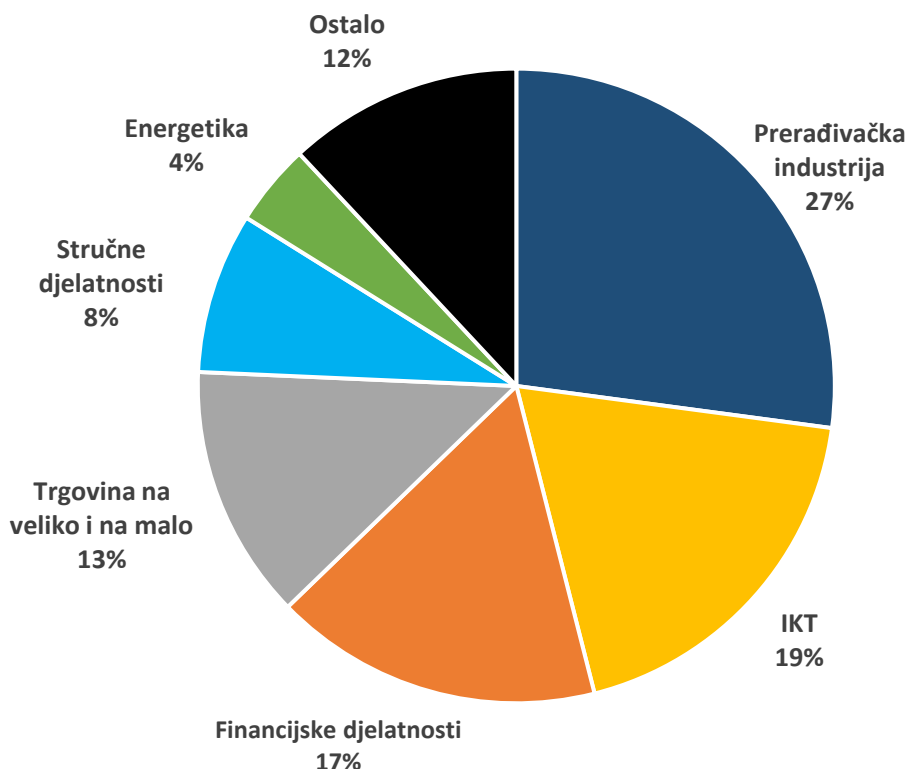
Izvor: obavijesti država članica.

1.3 Ukupna vrijednost izravnih stranih ulaganja prijavljenih EU-ovu mehanizmu za suradnju

Kad je riječ o vrijednosti transakcija, 66 % prijavljenih izravnih stranih ulaganja imalo je vrijednost²⁵ manju od 500 milijuna EUR, što je za osam postotnih bodova više od 58 % u 2024. Vrijednost od 500 milijuna EUR i više imalo je 29 % transakcija (30 % u 2024.).

²⁵ Vrijednost, ako je dostupna, odnosi se na ukupnu vrijednost transakcije čiji je prijavljena transakcija bila dio.

Slika 2 – Vrijednosti prijavljenih transakcija izravnih stranih ulaganja 2025.²⁶

Izvor: obavijesti država članica.

1.4 Postupci i rokovi za zatvaranje predmeta izravnih stranih ulaganja

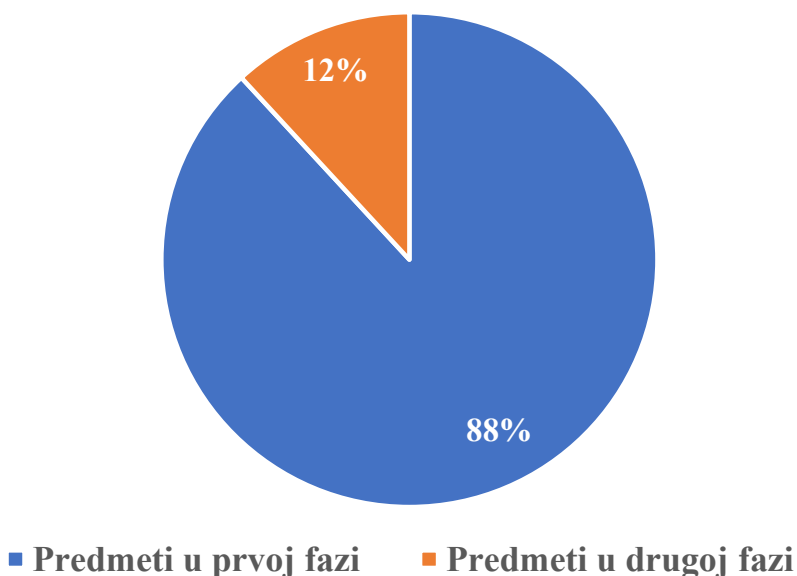
Komisija u dvije faze ocjenjuje transakcije izravnih stranih ulaganja koje su države članice prijavile. Točnije, sve se prijavljene transakcije preliminarno ocjenjuju („prva faza”) i samo ograničen broj ulazi u drugu fazu. Ocjena u prvoj fazi mora se dovršiti u roku od 15 kalendarskih dana od prijave države članice koja je provela provjeru.

Druga faza uključuje detaljniju ocjenu predmeta na temelju odgovora na zahtjeve za dodatne informacije države članice koja je prijavila transakciju, s obzirom na to da bi transakcija, prema mišljenju Komisije, mogla utjecati na sigurnost ili javni poredak u više država članica ili stvoriti rizike za projekte ili programe u interesu EU-a. U predmetima u drugoj fazi Komisija može izdati mišljenje kako je predviđeno člancima 6. i 7. Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja. Ta su mišljenja povjerljiva i Komisija u njima može (i) navesti da smatra da bi izravno strano ulaganje moglo negativno utjecati na sigurnost ili javni poredak u više od jedne države članice ili na projekt ili program u interesu Unije, (ii) ponuditi odgovarajuće mjere na razmatranje ili (iii) dati relevantne informacije o izravnom stranom ulaganju koje se provjerava kako bi ih država članica koja ga je prijavila uzela u obzir u svojoj ocjeni i konačnoj odluci.

²⁶ Kategorija „nedostupno/neobjavljeno” obuhvaća podatke koji nedostaju, nisu dostupni, nisu objavljeni ili nisu primjenjivi (npr. jer je transakcija uključivala restrukturiranje ili nisu dostavljene informacije o ulaganju).

Komisija je 2025. zaključila 88 % od 667 predmeta u prvoj fazi, što je manji postotak nego 2024. (92 %). Preostalih 12 % transakcija prešlo je u drugu fazu, u kojoj su od država članica koje su ih prijavile zatražene dodatne informacije²⁷. To povećanje udjela predmeta u drugoj fazi pokazuje da je više transakcija ocijenjeno osjetljivima u smislu sigurnosti i javnog poretka.

Slika 3 – Predmeti zaključeni u prvoj i drugoj fazi 2025.

Izvor: obavijesti država članica.

Na pet se država članica 2025. odnosilo više od 68 % predmeta u drugoj fazi, što je povećanje u odnosu na 2024. (66 %). Komisija je, jednako kao i 2024., izdala mišljenje za manje od 2 % prijavljenih transakcija.

Komisija pri otvaranju druge faze uglavnom od države članice koja je prijavila transakciju traži dodatne informacije, koje se razlikuju ovisno o transakciji i pojedinostima navedenima u obavijesti²⁸. Ti zahtjevi često uključuju pitanja o ulagačevim namjerama i poslovnom planu za ciljno društvo ili njegove klijente u osjetljivim sektorima. Komisija te informacije traži kako bi mogla bolje procijeniti stratešku važnost ciljnog društva i potencijalne rizike koje predstavlja strani ulagač.

²⁷ U tim je slučajevima rok za dostavu primjedbi ili izdavanje mišljenja 20 kalendarskih dana od primitka zatraženih informacija od države članice koja je prijavila transakciju.

²⁸ Obrazac obavijesti: zahtjev za informacije od ulagača za potrebe dostave obavijesti u skladu s člankom 6. Uredbe služi tome da se u obavijesti u skladu s Uredbom dobije određena ujednačenost i minimalna razina informacija o transakciji, ulagaču i ciljnom društvu. Obrazac je dostupan na: https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/investment-screening_hr.

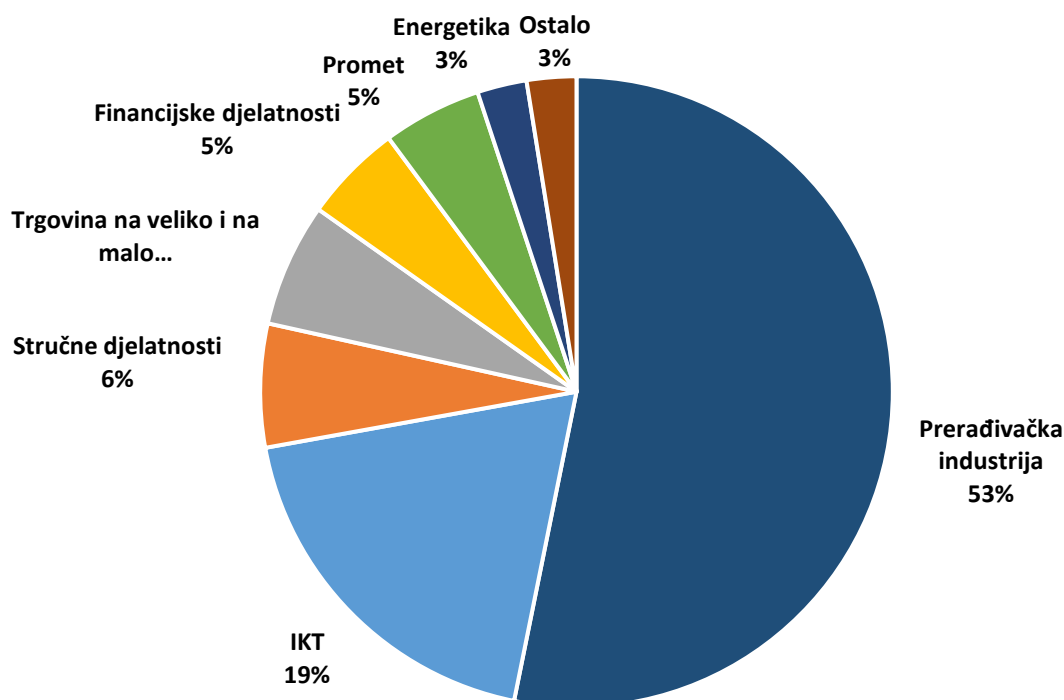
Države članice su 2025. sudjelovale u EU-ovu mehanizmu za suradnju tako što su, među ostalim, postavljale pitanja u oko 11 % predmeta (10 % u 2024.) i iznosile primjedbe na transakcije izravnih stranih ulaganja u drugoj državi članici²⁹.

Udio predmeta na koje su države članice iznijele primjedbe iznosio je oko 6 %, u usporedbi s 3 % u 2024.³⁰ Broj država članica koje su dostavile primjedbe državi članici koja je prijavila transakciju znatno se povećao, s otprilike trećine 2024. na 57 % u 2025.

1.5 Sektori s najviše izravnih stranih ulaganja čije je rizike za sigurnost ili javni poredak Komisija detaljno procijenila

Vodeći sektor među predmetima u drugoj fazi bila je prerađivačka industrija s 53 % svih transakcija (50 % u 2024.) (slika 4). Drugi najzastupljeniji sektor bio je IKT, s gotovo petinom svih predmeta u drugoj fazi (isti udio kao 2024.). Na trećem i četvrtom mjestu su predmeti u drugoj fazi koji se odnose na stručne djelatnosti te trgovinu na veliko i na malo s udjelom od po 6 % (po 5 % u 2024.).

Slika 4 – Vodeći ciljni sektori u predmetima u drugoj fazi 2025.

Izvor: obavijesti država članica.

S obzirom na važnost prerađivačke industrije, na slici 5 prikazan je pregled čimbenika³¹ na temelju kojih se u drugoj fazi procijenilo jesu li transakcije u tom sektoru ključne za sigurnost ili

²⁹ U nekoliko slučajeva u kojima su države članice postavile pitanja zaprimljeni odgovor bio je zadovoljavajući.

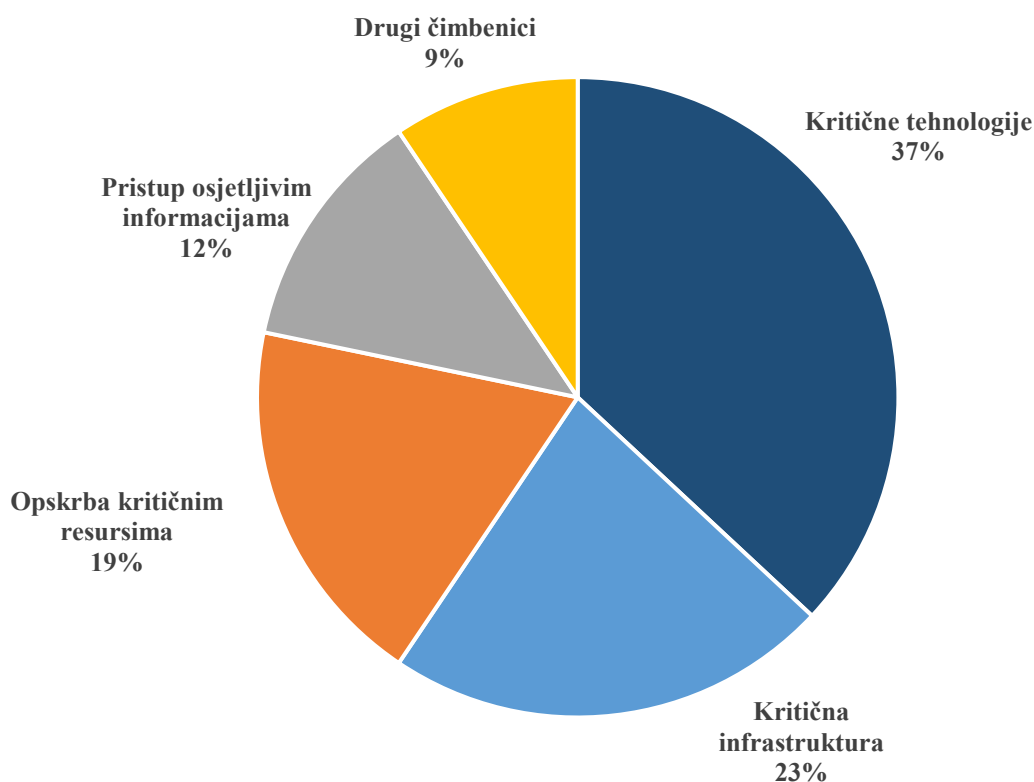
³⁰ Nekoliko država članica može iznijeti primjedbu na istu transakciju.

javni poredak. Najčešće se razmatralo uključuje li transakcija strano ulaganje u kritične tehnologije, i taj je čimbenik 2025. primijenjen za 37 % ukupnog broja transakcija (49 % u 2024.).

Drugi najvažniji čimbenik, s udjelom od 23 % (26 % u 2024.), odnosio se na izravna strana ulaganja u kritičnu infrastrukturu, a slijedila je opskrba kritičnim resursima s 19 % (20 % u 2024.). Naposljetku, pristup osjetljivim informacijama (uključujući osobne podatke) razmatrao se za 12 % ukupnog broja transakcija, što znači da se taj udio više nego udvostručio od 2024., kad je iznosio 5 %.

Naposljetku, drugi čimbenici, kao što su profil rizičnosti ulagača i rizici za slobodu i pluralizam medija, razmatrali su se za 9 % predmeta u drugoj fazi.

Slika 5 – Čimbenici za ulazak predmeta iz prerađivačke industrije u drugu fazu

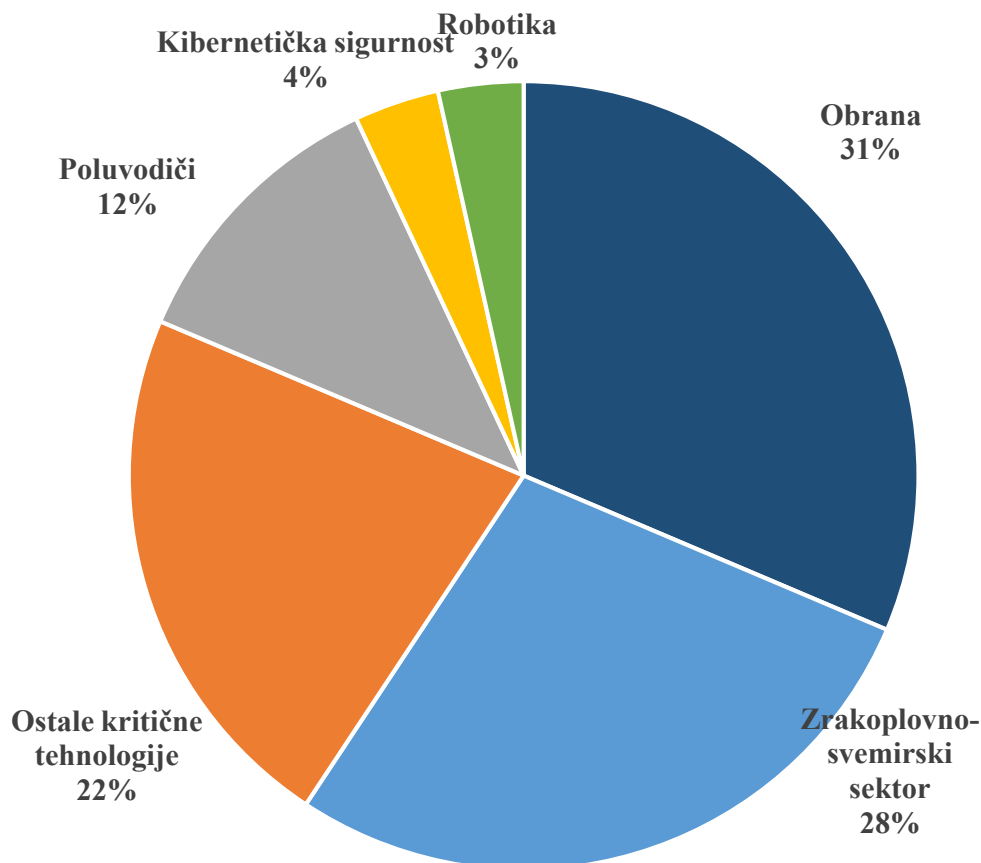
Izvor: obavijesti država članica.

Analiza obavijesti za predmete iz sektora kritičnih tehnologija koji su ušli u drugu fazu (slika 6) otkriva da su 31 % činili predmeti iz sektora obrambenih tehnologija (37 % u 2024.), nakon čega slijede zrakoplovno-svemirski sektor s 28 % (16 % u 2024.) i druge kritične tehnologije (uključujući UI, kvantnu tehnologiju i biotehnologiju) s 22 % (26 % u 2024.). Udio transakcija u

³¹ Ti su čimbenici navedeni u članku 4. Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja. Po transakciji se moglo primijeniti nekoliko čimbenika za ocjenu kritičnosti određenog izravnog stranog ulaganja za sigurnost i javni poredak.

području tehnologija poluvodiča iznosio je 12 % (21 % u 2024.). Naposljetku, kibernetička sigurnost činila je 4 %, a robotika 3 % transakcija u području kritičnih tehnologija.

Slika 6 – Vrste kritičnih tehnologija u predmetima u drugoj fazi

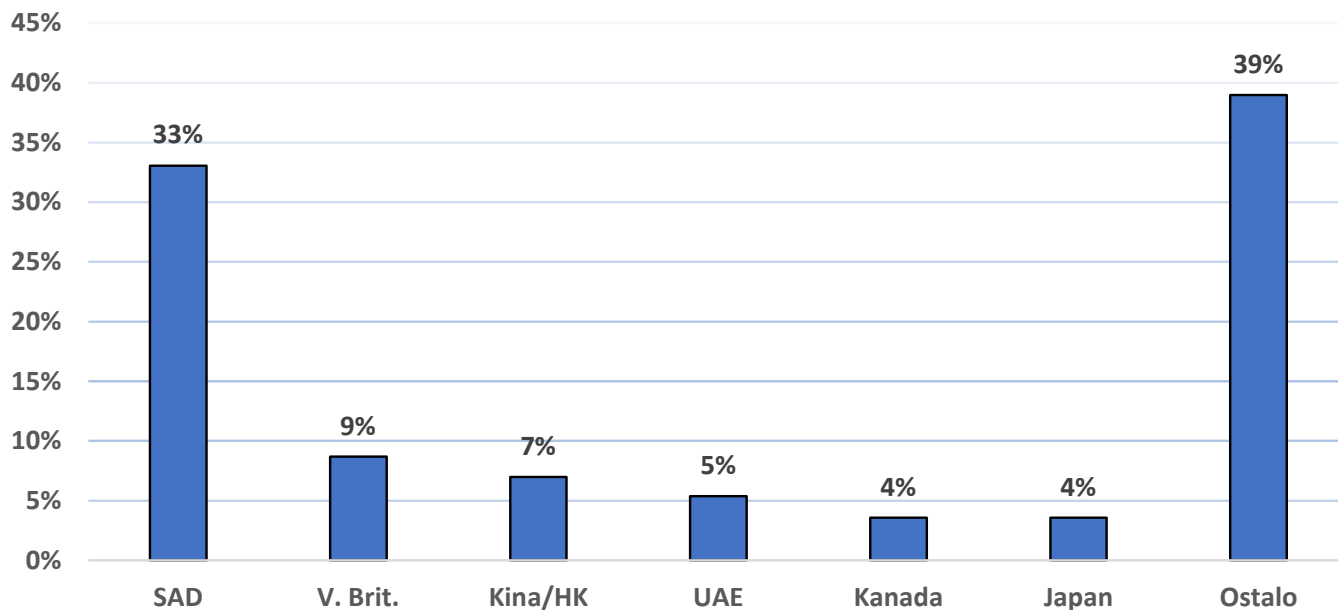
Izvor: obavijesti država članica.

1.6 Podrijetlo krajnjih ulagača u izravnim stranim ulaganjima prijavljenima EU-ovu mehanizmu za suradnju

Šest vodećih jurisdikcija podrijetla za 677 prijavljenih predmeta u 2025. bili su SAD, Ujedinjena Kraljevina, Kina (uključujući Hong Kong), Ujedinjeni Arapski Emirati, Kanada i Japan. Udio izravnih stranih ulaganja ulagača iz SAD-a prijavljenih EU-ovu mehanizmu za suradnju znatno se smanjio u odnosu na 2024., i to za sedam postotnih bodova, s 40 % u 2024. na 33 % svih transakcija 2025. (slika 7). Udio ulagača iz Ujedinjene Kraljevine također se smanjio s 11 % u 2024. na 9 % u 2025., kao i udio kineskih ulagača (uključujući Hong Kong), koji se smanjio s 9 % u 2024. na 7 % u 2025. S druge strane, udio ulagača iz Ujedinjenih Arapskih Emirata znatno se povećao, s 3 % u 2024. na 5 % ukupnih transakcija 2025. Naposljetku, udio izravnih stranih ulaganja ulagača iz Kanade i Japana povećao se za po jedan postotni bod, s 3 % u 2024. na 4 % u 2025.

Iz jurisdikcija koje nisu među prvih šest došlo je 38 %³² prijavljenih predmeta, dok je 2024. taj udio bio 30 %. To znači da se znatno smanjila koncentracija ulaganja iz vodećih zemalja podrijetla. Na šest se najvećih ulagača 2025. odnosilo 62 % prijavljenih predmeta, dok je 2024. taj udio iznosio 70 %.

Slika 7 – Zemlje podrijetla krajnjih ulagača u predmetima iz 2025.

Izvor: obavijesti država članica.

1.7 Obavijesti o transakcijama u više jurisdikcija dostavljene EU-ovu mehanizmu za suradnju i sektori na koje se najčešće odnose

Od svih slučajeva prijavljenih 2025., 27 % obavijesti odnosilo se na transakcije koje se provjeravaju u dvije ili više država članica (u usporedbi s 19 % u 2024.)³³ (tablica 1). Obavijesti su se najčešće odnosile na sljedeće sektore: (i) prerađivačku industriju s udjelom od 32 % (26 % u 2024.), (ii) trgovinu na veliko i na malo s udjelom od 25 % (14 % u 2024.), (iii) IKT s udjelom od 19 % (20 % u 2024.), (iv) financijske djelatnosti s udjelom od 10 % (jednako kao 2024.) i (v) stručne djelatnosti s udjelom od 5 % (7 % u 2024.). Na ostale sektore, uključujući administrativne djelatnosti, energetiku i promet, odnosilo se 9 % ukupnog broja predmeta transakcija u više jurisdikcija.

³² Zemlje/jurisdikcije s nezanemarivim udjelom su Ukrajina i Indija, s udjelom od po 3 %. Izravna strana ulaganja iz Rusije činila su 1 % ukupnih ulaganja koja su 2025. prijavljena EU-ovu mehanizmu za suradnju.

³³ „Transakcije izravnih stranih ulaganja u više jurisdikcija” su transakcije izravnih stranih ulaganja u slučaju kojih je ciljno društvo korporativna grupacija prisutna u više država članica (a možda i u trećim zemljama), primjerice preko društava kćeri u više država članica. Takve transakcije može prijaviti više država članica ako je transakcija obuhvaćena njihovim mehanizmom za provjeru i ako one pokrenu službenu provjeru.

Tablica 1 – Vodeći sektori izravnih stranih ulaganja u više jurisdikcija

Prerađivačka industrija	32 %
Trgovina na veliko i na malo	25 %
IKT	19 %
Financijske djelatnosti	10 %
Stručne djelatnosti	5 %
Ostali sektori	9 %

Izvor: obavijesti država članica.

1.8 Neprijavljeni predmeti

Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja državama članicama i Komisiji omogućuje da razmjenjuju informacije o izravnim stranim ulaganjima koja nisu prijavljena EU-ovu mehanizmu za suradnju te da iznesu primjedbe ili mišljenje ako druge države članice ili Komisija utvrde rizike za sigurnost ili javni poredak. Komisija je 2025. u ograničenoj mjeri primijenila taj postupak kako bi se raspitala o transakcijama koje nisu u postupku provjere.

Zaključci o EU-ovu mehanizmu za suradnju na provjeri izravnih stranih ulaganja

- Prije svega, provjera izravnih stranih ulaganja i dalje je nezaobilazno sredstvo zaštite Unije od izravnih stranih ulaganja koja nose potencijalne rizike za sigurnost ili javni poredak.
- Drugo, EU-ov mehanizam za suradnju na provjeri izravnih stranih ulaganja sve je važniji, što se vidi iz broja obavijesti, koji se povećao za znatnih 40 %, s 477 obavijesti 2024. na 667 obavijesti 2025. To je još važnije kad se uzme u obzir da je broj zemalja koje su prijavile transakcije ostao isti (21 država članica). S druge strane, 86 % svih obavijesti došlo je iz sedam država članica: Austrije, Francuske, Njemačke, Italije, Irske, Litve i Španjolske. Treba istaknuti da su do kraja 2025. sve države članice donijele zakon o provjeri izravnih stranih ulaganja na nacionalnoj razini, čak i prije stupanja na snagu obveze iz revidirane Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja. Države članice i Komisija su 2025. surađivale i na tehničkoj razini u okviru stručne skupine za izravna strana ulaganja.
- Treće, s obzirom na to da se Unija zalaže za otvoreno investicijsko okruženje, provjera izravnih stranih ulaganja na razini EU-a i dalje će služiti kao ograničeno i ciljano sredstvo u iznimnim slučajevima u kojima je vjerojatno da će izravno strano ulaganje negativno utjecati na sigurnost ili javni poredak u Uniji. Velika većina (88 %) od 677 predmeta prijavljenih 2025. zaključena je u prvoj fazi (tj. u roku od 15 kalendarskih dana od obavijesti država članica koje su provele provjeru), dok je za 12 % predmeta Komisija provela detaljnu procjenu rizika za sigurnost i javni poredak. U odnosu na 2024. udio

predmeta u drugoj fazi povećao se za 50 %, što upućuje na to da više transakcija ima utjecaj na sigurnost i javni poredak. Komisija je 2025., jednako kao i 2024. i prethodnih godina, izdala mišljenje za manje od 2 % predmeta.

- Četvrto, prerađivačka industrija i dalje je najzastupljenija među predmetima u drugoj fazi i njezin se udio povećao s 50 % svih predmeta u drugoj fazi u 2024. na 53 % u 2025. Analiza čimbenika na temelju kojih se odlučuje o potrebi za dubinskom procjenom rizika za sigurnost i javni poredak u drugoj fazi pokazuje da je relevantnost cilja za „kritične tehnologije” u 37 % predmeta (49 % u 2024.) bila povod za to dodatno ocjenjivanje. Iz obavijesti povezanih s kritičnim tehnologijama koje su ušle u drugu fazu vidljivo je da su djelatnosti iz zrakoplovno-svemirskog sektora znatno zastupljenije, s 28 % ukupnog broja predmeta u odnosu na 16 % u 2024. S druge strane, udio tehnologija u sektoru obrane smanjio se s 37 % u 2024. na 31 %, a u sektoru poluvodiča s 21 % u 2024. na 12 %.
- Naposljetku, većina ulagača i dalje dolazi iz iste dvije vodeće jurisdikcije: SAD i Ujedinjena Kraljevina činili su 42 % svih izravnih stranih ulaganja prijavljenih EU-ovu mehanizmu za suradnju. Međutim, u odnosu na 2024. udio ulaganja iz SAD-a u ukupnim ulaganjima znatno se smanjio s 40 % u 2024. na 33 % u 2025., odnosno za sedam postotnih bodova. Udio ulagača iz Ujedinjene Kraljevine također se smanjio s 11 % u 2024. na 9 % u 2025., kao i udio kineskih ulagača (uključujući Hong Kong), koji se smanjio s 9 % u 2024. na 7 % u 2025. S druge strane, udio ulagača iz Ujedinjenih Arapskih Emirata znatno se povećao, s 3 % u 2024. na 5 % u 2025. Naposljetku, udio izravnih stranih ulaganja ulagača iz Kanade i Japana povećao se za po jedan postotni bod, s 3 % u 2024. na 4 % u 2025.

2. Revizija Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja

Donošenje nove uredbe o provjeri stranih ulaganja³⁴ važan je korak u programu gospodarske sigurnosti Unije. Nakon donošenja prijedloga Komisije u siječnju 2024. Europski parlament i Vijeće u prosincu 2025. postigli su politički dogovor. Revidiranu uredbu Europski parlament i Vijeće službeno su potpisali 17. lipnja 2026., stupila je na snagu 26. srpnja 2026. i primjenjivat će se od 17. siječnja 2028. (nakon prijelaznog razdoblja od 18 mjeseci).

Uredba će Uniji omogućiti da se bolje nosi s rizicima za sigurnost i javni poredak koji proizlaze iz stranih ulaganja. Revidiranim se okvirom koristi iskustvo stečeno od stupanja na snagu Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja iz 2019. kako bi se uspostavila zajednička minimalna razina usklađenosti u cijeloj Uniji. Glavni je cilj ukloniti postojeće nedostatke u nacionalnim sustavima provjere, poboljšati koordinaciju među državama članicama te između država članica i Komisije te osigurati dosljedno ocjenjivanje potencijalno osjetljivih ulaganja na cijelom jedinstvenom tržištu.

³⁴ UREDBA (EU) 2026/1386 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. lipnja 2026. o provjeri stranih ulaganja u Uniji i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2019/452.

Važna je novost zahtjev da sve države članice održavaju operativni nacionalni mehanizam za *ex ante* provjeru izravnih stranih ulaganja. Uredbom se uvodi i zajednički minimalni raspon transakcija koje se moraju provjeravati. To uključuje ulaganja u djelatnosti povezane s robom s dvojnomo namjenom i vojnom robom, kritičnim tehnologijama kao što su poluvodiči, kvantna tehnologija i umjetna inteligencija, kritičnom infrastrukturu u prometnom, energetskom i digitalnom sektoru, kritičnim sirovinama, određenim sistemski važnim subjektima financijskog tržišta i izbornom infrastrukturu.

Revidiranim okvirom zahtjevi za provjeru proširuju se na određena ulaganja unutar EU-a ako je ulagač s poslovnim nastanom u Uniji u krajnjem vlasništvu ili pod krajnjom kontrolom osobe ili subjekta iz treće zemlje. Time se otklanja rizik od izbjegavanja provjere zbog složenih vlasničkih struktura i povećava transparentnost u pogledu krajnjeg izvora stranih ulaganja.

Uredbom se dodatno usklađuju ključni postupovni aspekti nacionalnih sustava provjere. Zajednički zahtjevi obuhvaćaju postupak preispitivanja u dvije faze, postupovna jamstva za ulagače, ovlasti za retroaktivno preispitivanje neprijavljenih transakcija i pojačane obveze transparentnosti. Nacionalna tijela primjenjivat će usklađeni rok od 45 kalendarskih dana za početnu provjeru, što će omogućiti brzo potvrđivanje većine transakcija koje nisu osjetljive i dostatan nadzor nad onima koje su visokorizične.

Znatno je ojačana i suradnja između država članica i Komisije. Revidirani EU-ov mehanizam za suradnju omogućuje strukturiranje razmjene informacija, koordinaciju transakcija u više jurisdikcija i sustav za slanje povratnih informacija preko kojeg države članice javljaju ishod nacionalnih postupaka provjere. Važan je dio okvira i baza podataka na razini EU-a koja sadržava informacije o ulaganjima prijavljenima u okviru EU-ova mehanizma za suradnju i ishodima nacionalnih postupaka preispitivanja od listopada 2020. Uredbom se predviđa i moguća uspostava zajedničkog portala EU-a za dostavljanje podnesaka na zahtjev najmanje devet država članica.

Očekuje se da će revidirana uredba povećati djelotvornost, dosljednost i vjerodostojnost EU-ova okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja. Revidiranim okvirom poboljšava se razmjena informacija, povećava transparentnost i uklanjaju konkretni nedostaci u postojećem okviru, čime se znatno doprinosi očuvanju sigurnosti i javnog poretka Unije dok ona i dalje ostaje otvorena za strana ulaganja.